

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Pleacă un distins general.

De Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

D-l General Constantin Bălăcescu a venit între noi plin de nădejdi, cum vine soarele să dea viață pământului. Ne părăsise distinsul general Anton Iovanovici și d-l general C. Bălăcescu i-a luat locul cu mare cinste și demnitate.

Pleacă acum dintre noi d-l general Bălăcescu și din acest prilej ne îngăduim să scriem câteva rânduri isvorâte din adâncul inimilor noastre. Domnia Sa din clipa venirii în mijlocul nostru a înțeles că în sufletul nostru aveam aglomerate comori sfinte: iubirea de neam și dinastia română, întemeiate pe credința în Dumnezeu, pentru care asupritorii noștri de ieri aruncatu-ni-au în temniți, pe episcopii și mitropoliții ortodocși bătutu-i-au în public, iar pe eroii naționali frântu-i-au pe roată.

Nimeni n'a înțeles mai bine decât domnul general Bălăcescu adevărul că Biserica ortodoxă română din Ardeal este depozitara sufletului și a conștiinței naționale românești. Așa înțelegem că Domnia Sa era totdeauna alături de noi la sfințiri de biserici, la alte prăznuiri culturale bisericești, iar noi episcopul ni-am simțit totdeauna dator a conlucra cu armata, slujind și cuvântând personal cu prilejul depunerii jurământului recruților din garnizoana Arad.

Domnul general s'a întâlnit totdeauna cu noi pe câmpul de activitate al societăților culturale și filantropice din Arad, a participat la ședințe ale adunărilor eparhiale, la deschiderea cursurilor dela Academia teologică, la deschiderea cursurilor misionare etc. Rugăciunile, ce le înălțăm lui Dumnezeu pentru viața și sănătatea d-lui general, sunt cea mai tainică recunoștință a noastră către Domnia Sa.

Suntem siguri că nu ne va uita acest general viteaz al oștirea române.

Suntem mândri că l-am cunoscut și am fost fericiți a colabora cu acest distins român din creștet până'n tălpi, care nouă episcopului, personal, ni-a înțeles sbuciumările, eforturile pentru menținerea solidarității românești și a prestigiului românesc la granița de Vest a României.

Este unul dintre regretele cele mai adânci ale sufletului meu, acela de a ști că pleacă din Arad acest bărbat integru, cu priviri profetice și năzuind cu deplină conștiință să reprezinte elita sufletului românesc cu atâta cavalerism, cinste, dragoste și înalt patriotism.

Il dorim viață plină de sănătate, până la adânci bătrânețe și il asigurăm că precum voluntarii ardeleni dela Centrul de instrucție din Bacău îl păstrează o vie recunoștință, și noi voluntarii luptei pentru cauza sfântă a Evangheliei îi vom păstra dragostea noastră.

† Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

Comemorarea lui Țichindeal.

Cultul oamenilor mari și bine meritați se consideră ca o sfântă datorie națională la toate popoarele. În privința aceasta noi am moștenit exemple clasice dela strămoșii noștri Romani, la cari aproape fiecare familie avea o cameră unde se păstrau busturile făcute din ceară ale părinților sau strămoșilor lor, cari s'au distins prin virtuți cetățenești.

Figura vizionară a marelui preot și apostol al neamului nostru, D. Țichindeal, a fost de mult și va rămânea vecinic înălțată în slava gândurilor și simțirilor tuturor Românilor.

Pe urma marilor stăruințe, făcute de ne-

muritorul Țichindeal împreună cu Moisa Nicoară și alți Români înflăcărați, s'a ridicat în părțile Aradului, Bănat și Bihor, curentul de redeșteptare națională, care ne-a adus câștigare tronului vlădicesc din Arad pentru Episcopi români.

Glasul de arhanghel alui Țichindeal striga impetuos către națiunea Română: „*Mintea! Mărită nație Română, Mintea, și când te vei lumina cu învățăturile și cu fapte bune, altă nație nu va fi pe pământ înaintea ta*“. Progres și cultură predica acest peot-profesor al preparandiei noastre din Arad.

Dumitru Țichindeal s'a născut în anul 1775 în Becicherecul mic, jud. Timiș, din familie de preot. În anul 1794 a fost învățător în comuna Belinț, apoi în Beregsău. La anul 1801—2 termină cursurile teologice în Timișoara. În anul 1803 ajunge învățător, apoi preot, în comuna sa natală Becicherecul mic. Făcându-se cunoscut prin scrierile sale, în anul 1812 este chemat și instituit de profesor și catihet la preparandia noastră din Arad, care se înființează în acest an. Dar pentru sentimentele sale românești, la începutul anului 1814 părăsește Aradul. Cu deosebire sunt răstălmăcite fabulele sale, pe alocurea cu aluzii pișcătoare. Năcăjit pleacă iarăși la postul de preot din Becicherec, unde rămâne până la anul 1818, când, bolnăvindu-se, moare într'un spital din Timișoara.

Comemorarea lui Țichindeal se va face în cadrul unor festivități înălțătoare, în ziua de 4 Decembrie a. c. în comuna Becicherecul mic, unde acest apostol al renașterii noastre a fost preot. Poporul din Bănat i-a ridicat în Becicherec lui Țichindeal, un monument. La comemorarea lui Țichindeal va participa P. S. Sa Episcopul nostru cu mare asistență de preoți. Asemenea vor participa P. P. S. S. Lor Episcopii noștri din Caransebeș și Oradea.

Pentru comemorarea amintirii lui Țichindeal în întreaga eparhie a Aradului, P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie a trimis tuturor parohiilor noastre următoarele dispoziții:

Nr. 7000/1932.

Prea Cucernice Părinte,

În ziua 4 Dec. a. c. se vor aranja frumoase manifestații culturale-religioase și naționale, în comuna Becicherecul mic, din prilejul ridicării acolo a unei cruci la mormântul lui Dimitrie Țichindeal, preot ort. român și unui dintre primii profesori ai preparandiei dela Arad, la care a funcționat în calitate de catihet.

Deoarece biserica noastră și-a reclamat locul cuvenit și partea de colaborare la acele festivități, vom asista acolo în persoană, cu o suită potrivită și vom sluji și cuvânta.

Dar având să se manifesteze și eparhia, prin aceasta dispunem, ca în numita zi de 4 Dec. a. c., să se țină parastas la fiecare biserică parohială, pentru numitul cărturar și bărbat însuflețit al neamului nostru. Dănsul va avea să fie pomenit și la ectenia morților din cursul sfintei liturghii, iar la parastas să se cuvinteze despre Dimitrie Țichindeal, ca despre unul care a avut rol covârșitor la pornirea luptelor naționale românești dela începutul veacului trecut.

Arad, 11 Noembrie 1932.

† *Dr Grigorie Gh. Comșa*
Episcopul Aradului.

Asociația Corurilor și Fanfarelor din Banat va înălța fastul comemorării lui Țichindeal prin participare în număr complet, după următorul

PROGRAM:

1. Duminică 4 Dec. orele 10 se va celebra Serviciul divin în biserică, cu participarea celor 3 P. S. Episcopi bănățeni.

2. Dela biserică pornește o procesiune la cimitir (Drapelele societăților îndoliate), unde se va celebra „pomenirea morților“. Aici fanfarele vor suna „Deșteptarea“, — și vor executa „Imnul regal“ comp. de V. Schumsky (Ediția Asociației).

3. Din cimitir, convoiul va porni spre „Monumentul Țichindeal“, cântându-se — alternativ — din partea corurilor „Sfinte Dumnezeule“. (Corurile de bărbați, compoziția de A. Seqvens, iar corurile mixte compoziția de I. Vidu).

4. Urmează sfântirea monumentului. Toate corurile mixte, *aranjate după voci*, vor executa în *masse* cântările: „Vecitica pomenire“, „Cu sfinții odihnește“, și „Adusu-mi am aminte“. (Coruri mixte de I. Vidu).

5. De încheiere corurile asociate vor cânta „Imnul Regal“ comp. de Sabin Drăgoi (ediția Asociației), „Ești Regină“ de I. Velceanu și „Eroii“ de I. Vidu.

Totodată cu tabloul participanților, societățile sunt rugate să ne anunțe dacă au, sau nu, aceste cântări, ca Asociația să le poată trimite materialul de note.

Cuvântare

la Duminica XXVII după Rusalii.

Priviți înaintea ochilor voștri o femeie care de 18 ani era gârbovă și nu putea să se ridice în sus nici decum, având duhul neputinței, și care a încercat toate lucrurile posibile, pentru a se vindeca, dar înzădar. Ce soartă tristă pentru sârmana femeie, era cunoscută înaintea tuturor și era compătimită de toți concetățenii săi.

Dar ceea ce nu era cu putință la oameni, a fost cu putință la Dumnezeu. Într'o zi de sâmbătă se apropie de aceasta femeie: „Iubirea“ în chipul lui Iisus Cristos, care, punându-și pe dânsa mâmile sale, a slobozit-o de boala sa.

Cât de mare și de minunată a fost aceasta vindecare și totuși s'au aflat oameni cari să-l pizmăscă și să bârfească contra lui Iisus, pentru că nici nu s'a îndreptat bine aceasta femeie și apare pizma și ura prin mai marele sinagogei, care plin de mânie învinovățește pe Iisus, că a vindecat-o sâmbăta.

Vă puteți închipui, de câtă răutate a fost cuprins mai marele sinagogei, care în loc să se bucure, că o femeie chinuită de 18 ani de boala sa, a scăpat de suferință, a pizmit pe binefăcătorul ei, care n'a făcut decât numai bine, vindecând boalele și neputințele între oameni.

Transpune-te tu I. Creștine, sau pe vre'un membru din familia ta, în starea femeii bolnave și spune-mi, ce ai simți tu, când după 18 ani de chinuri vindecătorul boalelor I. Hristos te-ar face sănătos sau pe vre-unul al casei tale, iar vecinul tău ar pizmui și urî pe binefăcătorul tău? Desigur că te-ai revolta și ai căuta să-l convingi despre urmările acestui mare păcat al pizmei și urei.

Dar te întreb, iubite creștine, tu nu ai pizmit și urât nici odată pe deaproapele tău, care ți-a făcut vre-un bine când ai fost tu în năcaz? Dacă te-ai făcut vinovat de acest păcat al pizmei, să știi că nici tu nu ești mai bun decât mai marele sinagogei, că atunci și tu pe I. Hristos l-ai pizmit, pentru că pizmuind pe deaproapele tău, ai călcat învățătura lui Hristos și te-ai făcut părtaș de un păcat de moarte, pentru că prin pizmă se nimicește viața darului dumnezeesc în om și se întemeiază vina osândeii vecinice.

Sf. Grigorie spune că: „Pizma este mama morții.” Și într'adevăr așa este, pentru că ea a existat înainte de moarte, diavolul plin de pizmă a cauzat moartea protopărinților noștri în rai și ea lucră și azi la nimicirea neamului omenesc.

Ce a îndemnat pe Cain să ucidă pe fratele său Avel, dacă nu tot pizma, prin care s'a făcut primul omor și care pizmă o samănă diavolul și azi în inimile multor frați.

Pizma a îndemnat pe frații lui Iosif ca să-l omoară, dar lăcomia de bani, care s'a trezit în inima lor, i-a îndemnat, ca să-l vândă, supunându-l astfel la moarte plină de chinuri, bătaii și foame pe cari ar fi trebuit să le îndure ca sclav, dacă D-zeu nu purta grijă de el. Regele Saul, în loc ca să-l iubească pe David pentru învingerea lui Goliat, căuta prilej să-l omoară. Irod împăratul, îndemnat tot de pizmă, căutând să omoară pe Iisus, a omorât atâția copii nevinovați. Mai marele sina-

gogei din sf. Evanghelie de azi pizmăște pe Iisus pentru că vindecase pe femeia gârbovă. Dar cine nu se cutremură la cugetul, că prin pizmă s'a făcut cea mai mare fărădelege de către Evrei, de a prinde, a bate, a scuipi și a răstigni pe Cel ce era cel mai mare binefăcător al lor?!

Numărul cel mare de mucenici ai bisericii creștine, tot din cauza pizmei s'a înmulțit.

Vedeți dar I. C. cât rău a adus în lume pizma în vremurile de demult. Dar nu putem spune, că doar azi pizma nu cere jertfă dela oameni, că nu cuprinde sufletele și că ea nu-și poartă capul în sus între celelalte multe păcate care stăpânesc omenimea.

Diavolul care este zămislitorul pizmei, nu pizmăște pe fratele său, ci el samănă aceasta pizmă între oameni, iar omul, ascultând glasul diavolului, pizmăște pe fratele său.

În sufletul omului pizmăreț se zămislesc nenumărate fărădelegi, cari răsar din aceasta patimă, ca și ura, defăimarea, răpirea, nedreptatea și uciderea, pe cari omul cuprins de aceasta patimă e gata să le săvârșească.

Ce dobândește acela care pizmăște pe deaproapele său, celce se bucură de nenorocirea altuia și se întristează de binele altuia? A dobândit avere, mărire lumească, iubire, stimă sau admirația oamenilor?

Nimic din acestea, dincontră și-a câștigat lui-și neliniște în viața aceasta, cugetându-se mereu, cum ar putea cauza stricăciune deaproapelui său, va fi pururea agitat, va avea nopțile fără odihnă, atrăgând aceste toate după sine boale, cari îi vor grăbi sfârșitul vieții pământestii, iar sufletul lui va perde locul de fericire vecinică, care i-s'a gătit în împărăția cerească, ajungând în osânda vecinică, spre bucuria a celuiia, acărnia învățatură diavolească a ascultat-o și urmat.

Nicicând n'a fost omenimea stăpânită de aceasta patimă mai mult, ca și în zilele noastre. Aceasta patimă roade la temelia societății de azi și zilnic ne întâlnim cu păcatele cari isvoresc dintr'ânsa.

Astăzi omenimea dă ascultare poftelor și patimilor sale, se înjosește și devine ca un animal. Locul dragostei, care nu lucrează rău vecinului, l-a luat șirul lung al fărădelegilor.

Dorul de a duce o viață veselă și luxoasă face pe om, să se folosească de toate mijloacele nepermise și contrare învățaturii Dzeeștii.

La ordinea zilei sunt azi, pe lângă cele multe fărădelegi, omorurile de o cruzime fără păreche în istoria crimelor. Omul de azi a ajuns un vrăjmaș al omului, împlinindu-se cu-

vintele: „Și va da frate pe frate spre moarte și tată pe fecior și se vor scula feciorii asupra părinților și îi vor omori pe dânsii.“ Mat. X. 21.

Toată omenimea vede răul care este în lume, dar nu vrea să recunoască, că cauza tuturor relelor este îndepărtarea omului de D-zeu și nimenea nu vrea să se folosească de multele mijloace, cari îi stau la îndemână pentru o apropiere de D-zeu.

Dacă fiecare creștin ar fi condus de credința în D-zeu, atunci s'ar îndepărta toate relele, cari dominează azi societatea omenească, atunci toate patimile și slăbiciunile trupești s'ar birui și sufletul ar scăpa de osânda cea vecinică.

Cercetați-vă sufletul vostru și dacă ve-ți afla întrânsul buruiana fărădelegilor și patimilor, smulgeți-o și o aruncați afară, ajutând apoi și celuia, ce nu are tăria necesară s'o facă aceasta, ca astfel curățiți, să vă întoarceți la Cristos dădătorul de viață.

Postul și rugăciunea să fie mijlocul de înfrânare a patimilor noastre, ca curățiți prin sf. taină a Cuminecătorei, sărbătoarea nașterii Dlui nostru Isus Hristos din anul acesta, să ne afle cu sufletul curat, îmbrăcați cu haina nevinovăției, ca astfel bucuria Lui să fie deplină, văzând îndreptarea noastră, să ne răsplătească cu cununa fericirii vecinice în împărăția sa cea cerească. Amin.

Cornellu Vula
preot ort. rom.

Predică la Sf. Nicolae.

„Lăpădând lucrurile în tunecului, să ne îmbrăcăm în armele lumi.“

Rom. 13. 13.

Iubiți credincioși,

O nenorocire mare s'a abătut asupra omenirii. Constatarea aceasta va fi aprobată cu siguranță de toată lumea. Dacă vom întreba pe diferiții reprezentanți ai societății omenești, să ne spună, în ce constă nenorocirea, răspunsurile ne dau de gândit. Economul se va plânge, că plugăria nu mai este isvor de câștig, comerciantul, că merge spre rîlnă, fabricantul și meseriașul, că abia o duce de pe o zi pe alta, funcționarul, că abia vegetează, preotul, că credința a slăbit ș. a. m. d. Toată lumea se tângue și se plânge. Tânguelile aceste fără rînduială fac să crească desnădejdea în sufletul

omului tulburat de furtunile vieții de azi, căci nu află nicăiri alinare, nu vede niciunde izbăvire. Pleacă, să prindă nădejde, în societate, — păreri pesimiste îl copleșesc din toate părțile, recurge la ziare, din cari crede a-și înviora sufletul, — rămâne înspăimântat de mizeriile și halul în care a ajuns societatea, își îndreaptă pașii spre sf. biserică și acolo va auzi impuțări grave aduse creștinului dornic de reculegere sufletească. Timbrul acesta nenorocit al vremii și-a pus pecetea pe toți și pe toate. Toată lumea cere reforme dela stat și biserică, cași când acestea ar fi cauza tuturor nenorocirilor. Omul încearcă dar să afle dorita schimbare în lumea din afară, cu toate că știe și simte zădărnicia acestei probe. Omul, ajuns astfel la răspântie, se trezește, că în conștiința lui apare o lumină a nădejdii, care îi șoptește că sunt căi, cari duc la viață, dau pace și fericire.

Iubiți creștini,

Ne plângem toți de nenorociri și nefericire! Cerem reforme! E adevărat, că ne trebuie ceva, ce să schimbe mentalitatea și soarta lumii acesteia. Reformele cerute ar fi oare în stare să ne aducă ceea ce dorim cu atâta ardoare? Am trecut noi din reforme în reforme sociale, economice, financiare, legislative și numai bunul Dumnezeu le știe numărul, și ne întrebăm de rezultat. Reformele însă n'au adus îmbunătățirea răului, răul s'a întezit și mai mult, dovadă, că nu nenorocirile cele de care se plâng oamenii formează nefericirea omenirii, ci acele trebuie să fie de altă natură.

Cine face reformele? Evident că oamenii. Fără îndoială, că ne trebuie mai întâi de toate oameni cari să aibă inimă, din care să scoată ceea ce duce iară la inimile dornice de învoire. Nenorocirea omenirii nu este deci de ordin material, ci este mai mult de ordin sufletească. În contra urei, vrajbei, răutății, neîncrederii, ajută prea puțin reformele date de oamenii puterii și nerespectate de nimeni. Intre astfel de împrejurări reformele din afară vor mări răul din lăuntrul nostru. Trebuie dar să ne reformăm internul. Reformarea aceasta internă trebuie să plece dela fiecare om în parte și astfel, dacă oamenii se vor naște din nou sufletește, va veni dela sine și lumea nouă atât de mult dorită.

Să ne aducem aminte de lumea antică, egoism, neîncredere, desfrâu, materialism rodeau sufletul societății. În urma învățaturii lui Christos însă răsare o lume nouă, cu o nouă ordine socială, sclavii, lumea de săraci nu mai știe de

nemulțămire, trăiesc mulțumiți o lume luminată de virtute, adevăr și dreptate.

Lumea de azi, cu puține deosebiri de formă, dar nici una de fond, este aceeași, ca și în vremea antică, și azi avem același inconștienți, cari nu văd în deaproapele lor decât pradă pentru a-și asigura, chiar și prin cele mai monstruoase mijloace, fericirea lor proprie. Baza stăpânirii lor pe pământ este numai egoismul și asuprirea altora. Aceștia nu vor să știe ce e biserica și învățătura ei dată de Christos. Mulți năpăstuiți ai sorții caută drumuri noi și deodată se găesc în fața mulțimii glasurilor de sirenă ale „înțelepților veacului“, cari făgăduiesc fericire.

Desamăgiți își vor întoarce spatele acești râvnitori de fericire, căci glasurile acestora nu le inspiră încredere; încrederea reclamă sinceritate și acest timbru lipsește din graiurile lor. Drumul arătat de dânșii este întunecos și duce în pustiu, pentru că nu e luminat de lumina lui Christos. Drumul luminat de învățătura lui Christos nu ne lasă să rătăcim, faruri luminoase stau și luminează acest drum. Un far luminos al bisericii ortodoxe este și Sf. Nicolae arhiepiscopul din Mira Lychiei.

Far luminos este el și pentru creștinul de azi.

El este acela, care a știut arăta lumii, cum trebuie mântuiți cei cari au pierdut echilibrul moral. Viața lui este ca un nou soare luminos în viața socială decadentă de atunci. Vreți lumină adevărată, care să lumineze calea voastră? Aveți pilda Sf. Nicolae. Când îl veți cunoaște din faptele lui, veți vedea lumea schimbată, cum până atunci n'ați văzut-o. Lumea de atunci a schimonosit chiar învățătura dumnezeiască a Domnului și a aplicat-o cum îi dictau interesele, punând lumină falsă, care nu e în stare să alunge întunerecul. Sf. ierarh a stins lumina falsă și prin graiul său simplu, dar cu miez, a ridicat lumina cea adevărată a ortodoxiei. Lumina nu arde pentru sine și în sine, nu luminează sieși, ci luminează pentru alții, ca aceia să vadă și în întunec. Așa a fost Sf. Nicolae, a fost făcătoriu nu numai cuvântului ci și faptelor. Toată averea sa, moștenită dela părinți, a folosit-o pentru a șterge lacrimi. Faptele lui de milostenie și ajutor sunt legendare. Mulțimea familiilor nenorocite, cari au fost scoase din falimentul moral, sunt martorii activității acestui ierarh, care a întărit stâlpii șubrezi ai societății de atunci.

Ce a îndemnat pe acest vrednic păstor să jertfească averea părinților săi și să înzestreze cu ea pe toți falimentații morali? Forța creș-

tinimului ortodox n'a stat în operele literare și artistice, ci în operele morale, dinaintea cărora a fugit lumea de atunci, cum fuge noaptea dinaintea zilei. Aceasta a știut-o și Sf. ierarh, și a lucrat cu lumina învățăturii lui Christos, ca să aibă rod înbelșugat.

Deci și tu plugar, comerciant, meseriaș, funcționar, preot din slujba Domnului, nu te tângui de nenorociri, strecoară-te prin mulțime, pleacă urechea și inima ta cu milă și cu dreptate, ajută acolo unde este de ajutat, cum a făcut sf. ierarh Nicolae. Nu umbra după lumina falsă a învățăturilor streine de învățătura adevărată a lui Christos, căci aceasta nu-ți dă liniște, ci numai vorbe umflate și fără rost. Să ne îmbrăcăm în lumina învățăturii lui Christos, fugind de rătăcirile oamenilor și nu vom mai duce lipsă de nimic. Amin.

Virgil Popovici
paroh.

Sfintirea bisericii din Bârzava.

În Dumineca din 13 Noembrie a. c. a avut loc solemnitatea sfintirii bisericii din Bârzava, protopoplatul Radna.

Parohia Bârzava numără 885 suflete ortodoxe române și e în plin progres. În ultimii 5 ani s'a edificat o nouă casă parohială, s'a reparat biserica în mod radical și s'a pus bază unui fond pentru ridicarea „Monumentului Eroilor“ care este în lucrare și aproape pe sfârșite.

Meritul este al preoților locali: Iosif Popovici și Octavian Câmpian și conducerii înțelepte a protopopului Procopiu Givulescu, precum și a poporului, care jertfește bucurios pentru biserica și cultura sa. A contribuit cu ajutor bănesc și Prefectura județului Arad.

Bârzava e o comună frumoasă și curată, cu un popor pacinic, sărăcuțos și iubitor de carte.

La gara din Bârzava, Prea Sf. Sa a fost întâmpinat de protopopul Procopiu Givulescu, primprezentele Gh. Dumitrescu și preotul gr. catolic Aurel Birău, fiind de față mult popor; iar în mijlocul comunei sub poarta triumfală l-a așteptat un număr și mai mare de credincioși, în frunte cu preoțimea și intelectuali din loc și jur. Preotul Octavian Câmpianu l-a urât bun sosit în numele său și al clerului și poporului, iar fetele au presărat flori în calea Prea Sf. Sale, care — vădit emoționat de această călduroasă primire — a mulțumit tuturor, asigurându-i că datoria și dragostea de Părinte sufletească l-a adus la Bârzava.

Prea Sf. Sa a descins la locuința preotului Octavian Câmpian, de unde a fost condus la sf. biserică cu procesiune, luând parte tot poporul.

Serviciul sfintirii bisericii și al sf. liturghii l-a oficiat Prea Sf. Sa, asistat de: arhimandritul Dr. Iustin I. Suciu, consilierul Mihail Păcățian, protopopul Procopiu Givulescu, preoții: Iosif Popovici, Terentie Clo-

rogariu, Octavian Câmplan, Dimitrie Maci, Petre Ciomgrad, Nicodem Neagota, Adrian Mursa, diaconul Mihai Măcinic.

Corul l-a condus, cu multă precizie, profesorul Constantin Coandă.

Cu acest prilej, Prea Sf. Sa a hirotonit diacon pe candidatul de preot Sever Pigii pentru parohia Bărăteaz.

Serviciul religios a decurs impresionant până la urmă. Biserica era neîncăpătoare pentru poporul numeros care se adunase.

La sfârșitul sf. liturghii, Prea Sf. Sa ține o instructivă predică despre biserică și despre darurile ce se revarsă asupra omului prin biserică: prin sfințele slujbe și sfințele taine. Poporul a ascultat predica cu o atențiune încordată și a rămas adânc impresionat și mulțumit.

După încheierea sf. liturghii, Prea Sf. Sa stropește poporul cu apă sfințită și împarte anafora, iar preotul local împarte între credincioși broșuri din biblioteca creștinului ortodox.

După terminarea serviciului religios, preotul Octavian Câmplan dă o masă răstrânsă în locuința sa în onoarea Prea Sf. Sale și oaspeților.

De aici Prea Sf. Sa, cu trenul accelerat a plecat la București spre a lua parte la deschiderea corpurilor legiuitoare.

Bărzava a fost a 27-a parohie vizitată de Prea Sf. Sa în cursul anului 1932 și a 326 parohie vizitată în curs de 7 ani. Activitatea constructivă a Prea Sf. Sale n'a fost zădărnica, căci în toate parohiile observăm un progres îmbucurător, deși trebuie să ne luptăm cu enorme greutate și de multe ori și cu gânduri meschine și cu ciorovăeli inutile și de rea credință, cari sprijinesc disoluția morală.

No. 6914/932.

Circulară

Către toate Oficiile protopopești și parohiale din eparhia Aradului.

Biserica noastră între vrednicile ei din trecut, o are și pe aceea de a fi purtat bună grijă — prin școlile sale naționale-confesionale — de înaintarea poporului în cultură și bună stare. Aceste străduințe, cari au pornit dela conducerea bisericească, și-le-au însușit, la vremea sa, învățătorii; iar poporul, înțelegător de rostul școlii, a adus, pentru propășirea sa, jertfe materiale ca nici un alt popor din țară și de sub stăpânirea ungurească. Lucrul acesta a fost arătat, la vremea sa, printr'un raport tipărit la 1918 despre Derea noastră școlară de pe vremuri.

Ne gândim cu multă mângăiere la acele jertfe ale poporului nostru și la rodul lor. Și, mai ales, ne gândim văzând că astăzi cât de multe și grele piedeci stau în calea propășirii poporului prin școala de astăzi. Dintre acestea multe pedeci, cele mai de căpetenie, împotriva cărora trebuie să lupte, nu numai Biserica, ci și poporul credincios, sunt următoarele două: 1. cercetarea școlii din partea tineretului școlar nu se face regulat, după cum o cere legea în vigoare a statului român, și 2. chiar dacă unii școlari

cercetează școala, nu au cu toții cărțile de școală trebuitoare, între ele manualele de religie și cărți de rugăciuni.

Deoarece nu ne putem închipui un adevărat progres sau înaintare a poporului în cultură și în bună stare fără de cercetarea regulată a școlii și fără de cărțile de școală, Consiliul eparhial își ține de una din cele mai de seamă datorii culturale ale sale să se ocupe de aceasta stare de lucruri și să lucre pentru îmbunătățirea ei.

De aceea acum, când avem — din actele despre ultimele examene — informații precise despre aceste scăderi, ne întoarcem către Cucernicii Frați preoți și către creștinii noștri, cu un apel călduros: să luați cu toții la suflet grija de a se ajunge la cercetarea cât mai regulată a școlii, și ca să se câștige tot felul de mijloace pentru înzestrarea școlărilor cu cărțile necesare.

* * *

E toamnă. În cele mai multe locuri, școlile primare și-au reluat activitatea, încă de prin Septembrie sau dela începutul lui Octombrie. A încetat munca câmpului, iar copiii de școală nu mai au de ce să fie reclamați pe la casele părinților, la lucrări economice. Prin urmare trebuie începută lupta pentru cercetarea cât mai regulată a școlii.

1. Cucernicii preoți sunt, prin urmare, poștii — mai ales cei cari sunt și membrii în comitetele școlare comunale — să iee contactul cu învățătorii, pentru a se informa despre măsura în care este cercetată școala. Și dacă vor găsi că cercetarea școlii nu se face în măsura posibilităților, să lucre împreună cu învățătorii și cu celelalte organe școlare locale, pentru că școala să fie cât mai bine cercetată.

Spre scopul acesta poștii se vor folosi și de legăturile pastorale și la caz de necesitate vor avea să cuvinteze și de pe amvon, arătând necesitatea învățaturii și nenorocirea ce răsare din neștiință.

2. În cazurile, când apelul poștilor și predicile lor nu ar duce la rezultatul dorit, — poștii se vor înțelege cu învățătorii, pentruca dânșii să iee pe mai departe măsurii de îndreptare, prin organele școlare legale, din aceea localitate. Dar, totodată, asemenea neajunsuri se vor comunica și Prea Cucernicilor protopopi. Aceștia încă primesc încredințarea să se înterezeze cu prilejul vizitelor prin parohii, despre cercetarea școlii; — să ia măsurile ce vor crede de bine. — Iar când se vor fi ivit abuzuri mari, de pe urma cărora rezultatele culturale ale școlii ar fi primejduite prin necercetarea școlii, — să se raporteze și Consiliului eparhial, pentru a chibzui pe mai departe: cum am putea îmbunătăți lucrurile.

* * *

Cărțile de școală fiind un mijloc indispensabil pentru învățământ, câștigarea lor trebuie să intereseze și pe factorii culturali ai comunelor noastre bisericești. De aceea, socotim de bine să se facă următoarele:

3. Deși după art. 41 punctul 9 din Regulamentul pentru organizarea comitetelor școlare, acestora le revine grija materială a ajutorării elevilor săraci cu cărți, hrană și îmbrăcăminte, totuși biserica nu va putea să lase această grijă numai pe umerii acelor comitete școlare. Biserica, fiind prin ființă și menirea sa un așezământ de luminare prin cultură și de iubire de oameni, va trebui să se ocupe și ea, prin consiliile

parohiale, de asemenea ne-junsuri, că în ce măsură există ele. Să caute a veni în ajutor comitetelor școlare cu sfatul lor; și mai ales să se intereseze, în primul loc, de școlarii aparținători respectivei comunități religioase și de lipsurile lor. În urmare, dacă comunitățile bisericesti au oarecare resurse sau fonduri, să deie o parte din avutul lor pentru procurarea de cărți, hrană și îmbrăcăminte pentru fiii săraci ai comunității bisericesti, eventual și pentru alții, dacă le ajung mijloacele.

4. Dacă eventual lipsesc pentru moment *acele mijloace, ele vor fi căutate*, prin colaborare cu alți factori sociali, filantropici și chiar politici din localitate. În aceasta privință se vor colecta ajutoare bănești, haine sau materii, alimente. Se vor constitui eventuale comitete de ocazie spre acest scop, care este cel mai frumos: adevărat de a ajuta tineretul să cerceteze școala spre a se folosi de ea, pentru binele lui și al societății.

5. Un alt chip, de a lucra pentru realizarea acestor gânduri de mai bine, este și acesta: ca organele bisericesti și cele școlare să cază de acord, pentru a se aranja în comun *serbări* școlare sau culturale, iar venitul să se utilizeze pentru acest scop.

* * *

În cele de până aici am arătat numai foarte puține mijlocuri din acelea, prin cari s'ar putea veni efectiv în sprijinul cercetării școlarelor și a procurării de mijloace materiale pentru tineretul școlar.

Până când să avem prin parohiile noastre comitet parohial care, conform cu dispozițiile din lit. c. a art. 52 din Statutul bisericesc, se îngrijească de „îmbrăcarea și înzestrarea cu cărți și alte mijloace de învățatură a școlarelor săraci”, — aceste atribuții le va exercita consiliul parohial din fiecare parohie, — *ori va trebui să se constituie comitet special*, pentru lucrările în acest înțeles.

E timpul suprem de a lucra și în acest sens.

Și nu ne îndolm, că înțelegerea pentru cauză și dragostea de propriile lor odrasle îi vor face pe părinți să lucreze în acest sens.

Această circulară va avea să se citească în fiecare consiliu parohial din eparhie, la proxima ședință.

Aceea ce nu poate să facă asprimea legii și pedepsile pentru necercetarea școlarelor, trebuie s'o facă dragostea creștinească a comunității bisericesti, și mai ales a părinților, către odraslele lor dela școală.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 4 Noembrie 1932.

† Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcop.

INFORMAȚIUNI.

Un om politic se retrage la mănăstire. În cercurile politice elvețiene stărneste senzație faptul că șeful guvernului cantonului Freisurg, consilierul de stat Perrier, vice-președintele consiliului național, a demisionat din toate posturile, spre a se retrage într-o mănăstire.

Comori românești la locurile sfinte. Consulul român dela Ierusalim, dl. M. B. Za, a prezentat în ședința de Vineri a Academiei Române mai multe descoperiri din mănăstirea Sf. Sava de lângă Ierusalim și dela Muntele Sinai. Dl. N. Iorga a tălmăcit, din punct de vedere istoric, descoperirile acestea, și a de-a: patru Evanghelii, trei dela mănăstirea Sf. Sava și una dela muntele Sinai, din veacul al 16 și al 17 lea, date de domnii fărților românești. Pe o biblie a lui Șerban Vodă, trei pelerini, hagi, își înseamnă numele cu bucurie, că au ajuns la locul pămîntului lui Hristos, — pelerinii sânt din Brașov, în veacul al 18-lea. La Sinai, între egumenii răposați, e un chip al lui Constantin Băncoveanu, zugrăvit de un meșter ardelean la 1699, când domnitorul avea 42 de ani.

Sfințirea cu deosebită solemnitate a bisericii parohiale din Cluj, ridicată în Calea Regele Ferdinand I, a intrunit în 6 l. c. în capitala ardeleană un număr impunător de preoți și mireni din întreg cuprinsul eparhiei. Noua și frumoasa biserică a fost clădită la străduințele evlavioșilor eparhioși, în frunte cu Arhiepiscopul lor.

Sfințirea bisericii din a treia parohie a Clujului se înregistrează ca o strălucită sărbătoare a ortodoxiei.

□ **Cuvinte de reținut.** Dl. O. Goga, ținând întruniri în mai multe comune din județul Timiș-Torontal, la Timișoara a rostit următoarele cuvinte despre starea de sărăcie morală și sufletească de astăzi:

„Țara a plătit, — situația ei actuală, — printr-o pauperizare morală, sântem săraci materialicește, dar infinit mai săraci sufletește“.

Prin aceste constatări, dl. O. Goga recunoaște din nou necesitatea moralei, propagate cu ajutorul bisericii; convins că în dureroasa realitate ce ne înconjoară numai urmând porunca legii creștine se mai poate nădăjdui mântuirea „unui popor vrednic de o soartă mai bună“.

Asemenea acțiuni de înălțare spirituală, îndeplinită de fruntași laici, vor da sprijinul cuvenit ca slujitorii bisericii să-și facă tot cu mai mult succes, datorită slujbei lor.

Parlamentul s'a deschis Marți 15 Noembrie. În această sesiune a parlamentului e vorba să se schimbe legea administrativă și legea electorală. Deasemenea guvernul se va stăruia să țină în frâu traiul. În ceea ce privește politica din afară guvernul duce o politică de împăcare cu toate țările.

Înțelegerea franco-italiană. Franța caută să facă o împăcare cu Italia. Această înțelegere franco-italiană este sprijinită de Statele Unite americane.

Prietenia polono-română. În timpul din urmă gazetele din țară și străinătate, cari ar vrea ruperea legăturilor de prietenie dintre țara noastră și Polonia, au scris că Polonia se îndepărtează de România pentru a se întovărăși cu Rusia. Știrea nu este adevărată. Polonia ne rămâne și mai departe prietenă curată.

Au fost trimiși în Siberia vreo 800 de oameni, cari au îndrăznit să crăcnească împotriva stăpânirii nebunești a lui Stalin. Așa fac bolșevicii cu toți acei ce nu pot suferi să trăiască în iadul din Rusia: îi trimit în Siberia sau îi omoară pe loc. Cel ce pleacă în Siberia înapoi nu se mai întorc.

Nr. 6367 | 1932.

Comunicat.

Oficiul parohial al Dejului, jud. Someș, ne roagă să dăm loc în „Biserica și Școala” comunicatului său de următorul cuprins:

Parohia română unită din Dej, jud. Someș, în baza autorizației primite de la Ministerul Muncii, a confecționat ilustrate cu chipul bisericii proiectate, a tipărit un apel și un mandat postal și le-a expedit la diferite adrese în plicuri cu câte 10 bucăți.

După ce apelul nu e semnat complet, iar adresa pe mandat nu e precisă, precum nici pe ilustrate, ce fel de biserică este, mulți dintre cei ce nu răscumpără ilustratele, le retrimite oficiului parohial ortodox român în Dej, prin ce se sporește lucrul de geaba cu trimiterea la destinație a ilustratelor.

Ceeace oficiul parohial ortodox român din Dej aduce la cunoștință generală, spre știre și orientare.

Consiliul eparhial atrage atenția Cucernicilor Preoți, că în Eparhia ort. rom. a Aradului nu se pot face colecte pentru zidiri de biserici, fără știrea și aprobarea Chiriarhului.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 10 Noemvrie 1932.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Nr. 7203/1932.

Comunicat.

Apropiindu-se din nou ziua de 1 Decembrie, în care zi, îndeosebi noi Românii de dincoace de Carpați, suntem datori a prăznui, cu tot fastul și întreg sufletul nostru, unirea pe vecl a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu Patria-mamă, — în conformitate cu adresa Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român (Astra), dispunem ca Prea Cucernicii protopopi și Cucernici preoți să officieze în aceasta zi la ora 11 a. m. Te-Deum-uri și să dea despărțămintelor „Astreii” tot sprijinul lor la organizarea manifestărilor cu prilejul acestei sărbători.

Arad, 22 Noemvrie 1932.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se recomandă lucrarea: *Comentar asupra Evangheliei după Matei*, traducere din grecește, după Teoclitos Farmachides, făcută de *pr. Const. Grigore*, profesor la seminarul din R. Vâlcea și d. *Sava Th. Saru*, profesor la seminarul central din București, cu un cuvânt introductiv de P. C. Sa Dr. H. Roventă prof. universitar în București. Lucrarea, vrednică de toată atenția, de 301 pagini, apărută la R. Vâlcea în 1931, se poate procura cu prețul de 200 lei, dela unul ori dela altul din traducători.

Arad, 14 Noemvrie 1932.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6292/932, pentru îndeplinirea parohiei Vârfurile (Ciuciu), protopopiatul Gurahonț, devenită vacantă prin mutarea preotului Ioan Lorinț la Mănerău, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt cele din coala B.

1. Birul parohial legal.
2. Stolele legale.
3. Casă parohială cu grădină (fosta școală confesională).
4. Intregirea dela stat, pentru care parohia nu garantează.

Parohia e de clasa III-a (a treia).

Parohul ales va predica regulat, va catehiza elevii dela școlile primare și va suporta impozitele după beneficiul său.

Cel ce doresc a compete la aceasta parohie, vor înainta recursele adresate Consiliului parohial din Vârfurile (Ciuciu), la oficiul protopopesesc din Gurahonț, în termenul concursului, și pe lângă observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și rituale.

Cel din altă Eparhie, vor produce act, că au binecuvântarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop eparhial spre a putea recurge.

Consiliul parohial.

în înțelegere cu: *Constantin Lazar*,
protopop în Gurahonț.

—□—

2-3

Pentru îndeplinirea parohiei extrabugetare de clasa treia Lunga (Constanța), publicăm concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în „Biserica și Școala”.

Venitele:

1. Sesiunea parohială de 23 jughere.
2. Birul legal și stolele legale.
3. Locuință închiriază Consiliul parohial.

Alesul suportă dările după venitul său preoțesc și, pe lângă celelalte îndatoriri, va catehiza elevii școlii primare.

Reflectanții la acest post, vor înainta cererea de concurs, ajustată reglementar, Oficiului Protopopesesc B. Comloș în timp util, având — pe lângă încunoștințarea prealabilă a Protopopului — să se prezinte în Paraclisul local, spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie.

Reflectanții din altă Eparhie vor dovedi consenzul Prea Sfințitului Părinte Episcop al Aradului.

Consiliul parohial.

în înțelegere cu: *Dr. Ștefan Cioroianu*
protopopul B. Comloșului.

—□—

2-3